

BESTUURSVERSLAG 2025

Stichting Nationaal Jenevermuseum Schiedam

Concept ter vaststelling | Bestuursvergadering 8 april 2026

1. Inleiding

Dit bestuursverslag geeft inzicht in de wijze waarop het bestuur van Stichting Nationaal Jenevermuseum Schiedam in 2025 invulling heeft gegeven aan zijn bestuurlijke en toezichthoudende taken. Het verslag biedt transparantie over de bestuursstructuur, besluitvorming, toepassing van de Governance Code Cultuur en de realisatie van de doelstellingen van het museum.

De stichting hanteert een bestuur-directiemodel, waarbij het bestuur toezicht houdt en beleid vaststelt, en de directeur verantwoordelijk is voor de dagelijkse leiding. Het museum opereert op basis van het beleidsplan 2024-2027 met drie strategische doelstellingen: identiteit vernieuwen, bereik vergroten en organisatie versterken. De volledige missie, visie en doelstellingen zijn te vinden in het beleidsplan en op de ANBI-pagina van het museum.

2025 was een jaar met twee gezichten. Enerzijds kende het museum sterke publieksresultaten, veelbelovende nieuwe samenwerkingen en de lang verwachte rookgasfiltervergunning. Anderzijds domineerde de onzekerheid over de gemeentelijke subsidie de tweede helft van het jaar, wat het bestuur voor grote uitdagingen stelde.

2. Bestuur en directie

Samenstelling

Het bestuur bestond in 2025 uit de volgende leden (allen onbezoldigd):

Naam	Functie	Benoemd	Herkiesbaar / aftredend
Foort van Oosten	Voorzitter (tot okt. 2025)	Maart 2022	Gedechargeerd okt. 2025
Jules Bijl	Voorzitter (vanaf okt. 2025)	12 sept. 2025	Aftredend 1 maart 2030
Maaïke van den Akker	Penningmeester	1 sept. 2021	Herbenoemd okt. 2025
Martijn van Noordennen	Secretaris	1 jan. 2023	Herkiesbaar 1 jan. 2027
Renée de Kuyper	Lid	25 maart 2024	Herkiesbaar 25 maart 2028

Bestuurswissel. Foort van Oosten heeft het museum jarenlang als voorzitter gediend en grote bijdragen geleverd aan de governance-versterking en de aanstelling van de huidige directeur. Na zijn benoeming tot minister van Justitie en Veiligheid heeft hij in oktober 2025 het voorzitterschap overgedragen. Het bestuur heeft hem hartelijk gedechargeerd. Jules Bijl, oud-diplomaat, oud-burgemeester met bestuurlijke ervaring in de regio Rijnmond en wortels in Schiedam, is als nieuwe voorzitter aangesteld. Hij is als eerste deelnemer het introductieprogramma voor nieuwe bestuursleden doorgelopen.

Nevenfuncties. Een overzicht van nevenfuncties van alle bestuursleden is beschikbaar op de ANBI-pagina van het museum (jenevermuseum.nl/anbi-gegevens).

Vergaderingen

Het bestuur heeft in 2025 zeven formele vergaderingen gehouden (3 februari, 30 april, 11 juni, 18 augustus, 6 oktober, 8 december en 22 december). Daarnaast was er in de tweede helft van het jaar veelvuldig informeel contact vanwege de subsidie-onzekerheid.

Directie

Directeur Arij Groenewegen (aangesteld per 1 december 2024) heeft zich in 2025 verder ontwikkeld in zijn rol. In juni 2025 vond het 100-dagengesprek plaats, waarbij het bestuur zijn waardering uitsprak. Een persoonlijk ontwikkelplan is opgesteld. In de tweede helft van het jaar heeft Arij een belangrijke bijdrage geleverd aan de inspanningen om de gemeentelijke subsidie te behouden.

3. Terugblik op 2025

Subsidieproblematiek

De gemeente Schiedam heeft in 2025 een nieuw subsidiestelsel ingevoerd. In het voorgenomen besluit werd het museum niet opgenomen in het basispakket van gesubsidieerde instellingen. Dit stelde het bestuur voor grote uitdagingen en noodzaakte tot het uitwerken van bezuinigingsscenario's, waaronder mogelijke sluiting van de molen, het stopzetten van educatieve activiteiten en het afstoten van delen van de collectie. Het bestuur heeft gereageerd met een gemotiveerde zienswijze, een lobbytraject bij alle gemeenteraadsfracties, een WOO-verzoek en samenwerking met andere culturele instellingen. In december 2025 is een medewerkersinformatieavond georganiseerd; medewerkers toonden zich strijdbaar en betrokken.

Samenwerkingen

Nolet: In mei 2025 is de samenwerkingsovereenkomst ondertekend en de Nolet Tour van start gegaan, die positieve mediaberichten genereerde. **Yacht Cruise Company:** Vanaf september 2025 wordt het museum als excursieoptie aangeboden voor passagiers van dit hogere segment cruisebedrijf. **Van der Valk:** Hotelgasten kunnen een museumticket boeken bij hun kamer. **Stichting de Schiedamse Molens (SDSM):** Er is intensief verkend of samenwerking mogelijk is, met als perspectief een gezamenlijke ambachtenstichting. Een gezamenlijk etentje van beide besturen in december legde een constructieve basis. **Stedelijk Museum en bibliotheek:** In december 2025 is besloten formeel contact op te nemen voor ondersteuning bij collectiebeheer en educatieve samenwerking.

Programmering en publieksresultaten

De bezoekerscijfers lieten in de eerste helft van 2025 een positieve lijn zien ten opzichte van 2024, dat al met 12% groei een uitstekend jaar was. De Open Monumentendagen (september) trokken 2.500 bezoekers en de Brandersfeesten leverden 1.800 bezoekers op, inclusief een disconacht in de branderij. Tentoonstellingen in 2025 omvatten onder meer "Smakken en zakken" over het zakkendragersgilde en "Sterk verbonden" over internationale drankculturen in Schiedam.

Het Jeneverfestival draaide een verlies van circa €17.000 en het IDDF circa €3.000. Het bestuur heeft gevraagd om optimalisatiemodellen voor 2026. Een nieuw team is samengesteld om beter te begroten en te monitoren.

Branderij en immaterieel erfgoed

De rookgasfiltervergunning voor de branderij is in augustus 2025 verleend, een belangrijke mijlpaal na langdurige inspanningen. Renata Gvozden is aangesteld als hoofdstoker en gestart met de opleiding tot distillateur, waarmee de continuïteit van het moutwijn stoken als immaterieel erfgoed is geborgd.

Organisatieontwikkeling

In 2025 zijn onder meer vastgesteld: een huishoudelijk reglement voor medewerkers (oktober), een introductieprogramma voor nieuwe bestuursleden (oktober), en een cybersecurity-actieplan naar aanleiding van bevindingen door vrijwilliger Martin Goudzwaard. Er is extern advies ingewonnen over de interne beheersstructuur en het financieel beheer door een vrijwilliger met accountantsexpertise. Bij de besluitvorming hierover heeft het bestuur aandacht besteed aan mogelijke belangenverstrengeling. Het depot is geprofessionaliseerd met nieuwe procedures en een nieuwe depotbeheerder.

4. Risicobeheersing

Categorie	Belangrijkste ontwikkelingen 2025
Financieel	Dreigende subsidieverlaging is het grootste risico. Daarnaast negatief evenementenresultaat van ca. €20.000. Bestuur heeft bezuinigingsscenario's laten uitwerken en een juridische en politieke strategie ingezet.
Operationeel	Rookgasfiltervergunning verleend in augustus. Incident van diefstal in de Graanzolder zorgvuldig afgehandeld (aangifte, schadeberekening, contact met dader).
Cybersecurity	Phishing-aanval in augustus: onbevoegde toegang tot OneDrive van financieel medewerker. Direct maatregelen genomen: tweetrapsverificatie op alle accounts. Geen data gelekt. Cybersecurity wordt jaarlijks vast agendapunt.
Personeel	Door de beperkte omvang inherent kwetsbaar. Wisselingen in 2025 (vertrek en nieuwe aanstellingen) zijn goed afgehandeld. Investing in professionalisering en kennisborging loopt.

5. Governance Code Cultuur

Het bestuur onderschrijft de acht principes van de Governance Code Cultuur en past deze toe naar proportionaliteit van de organisatie. In 2025 zijn de volgende stappen gezet:

- Vaststelling introductieprogramma voor nieuwe bestuursleden (principe 8); Jules Bijl als eerste deelnemer
- Vaststelling huishoudelijk reglement voor medewerkers (principe 6)
- Aandacht voor integriteit en belangenverstremgeling bij het aannemen van extern advies (principe 3)
- Verdere professionalisering van depotbeheer en cybersecurity (principe 6)
- Beleidsplan 2024-2027 opnieuw vastgesteld met inachtnaam van subsidie-ontwikkelingen (principe 1)
- Bestuurssamenstelling, nevenfuncties en bestuurstermijnen gepubliceerd op de website (principes 3 en 8)

Er zijn in 2025 geen significante afwijkingen van de Code vastgesteld. De zelfevaluatie die het bestuur hanteert, is als apart document beschikbaar.

6. Contacten met belanghebbenden

Het museum onderhoudt actief contact met zijn belangrijkste belanghebbenden. In 2025 was de relatie met de gemeente Schiedam sterk bepaald door de subsidieproblematiek. Na publicatie van het voorgenomen besluit heeft het bestuur alle gemeenteraadsfracties bezocht; de reacties waren overwegend positief over de rol van het museum in de stad. De Stichting Gekroonde Brandersketel (GBK), eigenaar van een deel van de collectie en het pand, blijft een belangrijke partner; het GBK kampt met bestuursvacatures waarbij het museum meedenkt. Het Jenevergilde en De Vrienden van het Jenevermuseum zijn betrokken bij activiteiten en bij de subsidieobby.

7. Vooruitblik 2026

De prioriteiten voor 2026 zijn:

- Definitief besluit gemeentelijke subsidie bereiken en alle beschikbare middelen inzetten om de positie van het museum te versterken
- Uitwerking en zo nodig uitvoering van de continuïteitsscenario's bij verminderde subsidie

- Voortgang op de samenwerking met SDSM als kans voor een sterkere positie en bredere fondsenwerving
- Installatie en ingebruikname van het nieuwe rookgasfilter
- Verbetering evenementenmodel om verliezen terug te dringen
- Werving bestuurslid met museale achtergrond
- Strategische herijking tijdens heidag, inclusief mogelijke bijstelling van missie en visie

Het bestuur zet zich onverminderd in voor de principes van de Governance Code Cultuur en voor de maatschappelijke doelstelling van het museum: het behouden, delen en vieren van het culturele erfgoed van Nederlands gedistilleerd in het algemeen en jenever in het bijzonder.

Vastgesteld in de bestuursvergadering van 8 april 2026